

RANGEN & STANDEN

KEES FLOOR & J.H. EFFING

ZOMERS

Vandaag is het de laatste zomerdag van 1996. Het was bepaald geen Hollandse topzomer, zoals er sinds 1945 verschillende zijn geweest. Kees Floor – werkzaam bij het KNMI en ex-weermedewerker van de Volkskrant – en J.H. Effing, weeramateer, noemen de mooiste zomers sinds de Tweede Wereldoorlog. Floor haat hitte en schuilt op warme dagen in zijn kelder. Effing herinnert zich nog goed de mooie zomer van 1947.

Kees Floor

Het samenstellen van een Top-10 uit ruim vijftig zomers is onbegonnen werk: de criteria zijn onduidelijk, het laten spre-

ken van de objectieve getallen is onbevredigend en mijn geheugen is ontoereikend. Ook heb ik niet alle zomers zelf meegemaakt. Verder houd ik niet van warm weer, maar bij mooie zomers kun je eigenlijk niet om hitte heen. Weerkundig gebeurt er in mooie zomers te weinig om een kapstok te bieden waaraan je herinneringen kunt ophangen; een winter met strenge vorst of zware stormen is aanzienlijk spectaculairder.

Een poging een rangorde aan te brengen, is bij voorbaat tot mislukken gedoemd; mijn geheugen biedt hooguit ruimte aan zes zomers. Slechts dankzij de KNMI-archieven kan het lijstje worden aangevuld tot tien.

1. 1995. Een mooie zomer die nog vers in het geheugen ligt. Een zomer waarvan ik het succes al op 1 september 1994 op de voorpagina van *de Volkskrant* mocht aankondigen, wat me destijds op veel kritiek van het KNMI kwam te staan. Ik geloofde zo sterk in de bruikbaarheid van die verwachting, dat ik het aandurfde een fietsvakantie te plannen in Denemarken, een land waar anderen meestal verregend vandaan komen; wij hadden in drie weken maar één dag regen.

2. 1947. Een topzomer volgens mijn moeder – die zwanger van me was – maar veel te heet. Een zomer die in het geheugen van veel Nederlanders gegrift is ge-

bleven, evenals de daaraan voorafgaande zeer strenge winter. Nog steeds denken veel mensen daardoor dat een koude winter de kansen op een mooie zomer vergroot, naar de kille cijfers laten zien ten onrechte.

3. 1976. Een heel droge zomer met veel klagende boeren. Ik kampeerde bij een boerderij aan het water in Friesland, waarvan de boezem met binnengepompt IJsselmeerwater op peil werd gehouden. Voor mijn oudste dochter een eerste kennismaking met een Nederlandse zomer, zodat de volgende wel tegen moesten vallen.

4. 1990. Ik herinner me alleen mijn verjaardag, de warmste augustusdag van deze eeuw, met in De Bilt ruim 35 graden. Ondanks verjaarsvisite bracht ik een deel van die dag in de kelder door. Aan zo'n tropische dag moeten ongetwijfeld meer zomerse dagen vooraf zijn gegaan.

5. 1983. Een jaar dat past in de twaalfjarige cyclus van jaren met overwegend mooie zomers waarvan 1995 en 1947 eveneens deel uitmaken. Daardoor kon ook deze zomer destijds door een KNMI-medewerker, Sytze Stel in het tijdschrift *Zenit*, al ruim van tevoren worden aangekondigd.

6. 1994, met vooral een fraaie julimaand. Het eindresultaat van de zomer was zo goed dat mijn dochters dachten dat ik me bij de voorspelling voor de zomer

van 1995 een jaar had verrekend.

7. Dan nu wat de archieven zeggen. Laten we er voor het gemak van uitgaan dat mooie zomers in KNMI-termen 'zeer warm', 'zeer zonnig' en 'zeer droog' horen te zijn. Dan blijkt direct dat slechts enkele zomers aan de eisen voldoen; 1976 en 1983 zitten terecht in het geheugen, waar 1959, ook al een zomer uit de twaalfjarige cyclus, de grote afwezige is. Die zetten we dan maar op 7.

8. Volgende stap wordt het verlagen van de eisen voor de hoeveelheid regen en dus het verhogen van de drempel van wat we toelaatbaar achten: van 135 naar 175 mm. Ook dit levert maar weinig op: 1947 en 1995 hadden we al; alleen 1975 is nieuw. Die zetten we dus op 8.

9. Aan de eisen voor de hoeveelheid zon wil ik niet tornen; met minder dan 662 uur zonneschijn in De Bilt nemen we geen genoegen. De temperatuur is minder belangrijk. Bij een zeer zonnige en droge zomer is de kwalificatie 'warm' goed genoeg; 1973 komt zo op 9.

10. In een zeer zonnige en zeer droge zomer volstaat volgens het versoepelde criterium een 'normale' temperatuur. Hekkenlutter wordt zo 1949 op een tiende plaats. Als ik nog eens zou mogen kiezen, komt die misschien op 1: veel zon, geen regen en toch niet te heet, eigenlijk ideaal.